

Økonomi- og Indenrigsministeriet

Enhed: Kommunaljura
Sagsbeh.: DEPCAS
Sags nr.: 1110850
Dok. Nr.: 670905
Dato: 5. oktober 2011

Referat af telefonsamtale med Frederiksberg Kommune om spørgsmål om efterløn til medlem af kommunalbestyrelsen og udvalgsformand, når denne har forfald pga. valg til Folketinget

██████████) fra Frederiksberg Kommune har den 26. september 2011 rettet telefonisk henvendelse og spurgt, om et medlem af kommunalbestyrelsen, der samtidig er udvalgsformand for Kultur- og Fritidsudvalget, har krav på efterløn som afdækket udvalgsformand i en situation, hvor udvalgsformanden pga. valg til Folketinget er forhindret i at varetage sine kommunale hverv, og hvor der som følge heraf indkaldes en stedfortræder i medfør af § 15, stk. 2, og § 28, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Ifølge det oplyste, ønsker den pågældende ikke at blive fritaget for sit medlemskab af kommunalbestyrelsen i medfør af § 103 i lov om kommunale og regionale valg.

1. Om udpegelse af stedfortræder til kommunalbestyrelsen og udvalg

Det følger af § 15, stk. 2, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse, at når kommunalbestyrelsens formand får meddelelse om eller på anden måde får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i at varetage sine kommunale hverv i en forventet periode af mindst 1 måned på grund af sin helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende indkalder formanden stedfortræderen til førstkommende møde i kommunalbestyrelsen. Efter lovens § 15, stk. 1, 2. pkt., kan kommunalbestyrelsen dog i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om, at formanden ved et medlems forfald af de grunde, der er nævnt i 1. pkt., indkalder stedfortræderen, selv om hindringen forventes at vare kortere end 1 måned.

Af lov om kommunernes styrelse med kommentarer s. 147 fremgår, at ordene "varetagelse af andet offentligt hverv" er indsat for at præcisere, at et medlems varetagelse af f.eks. hvervet som medlem af Folketinget kan begrunde indkaldelse af stedfortræder, jf. lov nr. 210 af 16. maj 1984. Af samme sted s. 148 fremgår, at hvervet som medlem af Folketinget i sig selv er forbundet med en arbejdsbelastning af et sådant omfang, at betingelserne for indkaldelse af stedfortræder er opfyldt, når et medlem har tilkendegivet, at vedkommende som følge af varetagelsen af hvervet som folketingsmedlem er forhindret i at varetage sine kommunale hverv. Der er intet krav i § 15, stk. 2, om at forhindringen skal være af midlertidig karakter.

Det følger endvidere af lov om kommunernes styrelse § 28, stk. 2, at når et udvalgsmedlem har forfald i mindst 1 måned, kan den gruppe, der har indvalgt ham, bestemme, at et andet medlem indtræder i udvalget, så længe hindringen varer. Af lov om kommunernes styrelse med kommentarer s. 240 fremgår, at det er den pågældende valggruppe, som afgør, om betingelserne for en stedfortræders indtræden i udvalget er opfyldt. Hvis medlemmet tillige er kommunalbestyrelsesmedlem, vil gruppen dog kun kunne indvælge et andet medlem i udvalget, hvis betingelserne for stedfortræderens indtræden er opfyldt, jf. § 15, stk. 2. Et kommunalbestyrelsesmedlem kan således ikke trække sig midlertidigt ud af et udvalg og

samtidig fortsat deltage i kommunalbestyrelsesmøderne. Hvis valggruppen ønsker at udpege stedfortræderen for det kommunalbestyrelsesmedlem, der har forfald i udvalget, må udpegningen afvente, at kommunalbestyrelsen har godkendt den pågældende stedfortræders indtræden i kommunalbestyrelsen, jf. § 15, stk. 4. Når betingelserne er opfyldt, er det overladt til gruppens egen afgørelse, om den ønsker, at et andet medlem skal indtræde i udvalget, jf. § 28, stk. 2. Hvis det er en ledig plads, der er opstået, som følge af kommunalbestyrelsesmedlemmets forfald, behøver pladsen ikke besættes med den, der i kommunalbestyrelsen er indtrådt som stedfortræder for den pågældende.

En indkaldt stedfortræder indtræder således ikke automatisk i de hverv, som det fraværende kommunalbestyrelsesmedlem hidtil har varetaget.

2. Udvalgenes valg af formand

Det følger af § 22, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, at udvalgene selv vælger deres formand. Loven indeholder ingen bestemmelse om udvalgsformandens funktionsperiode, og et stående udvalg kan således til enhver tid vælge en ny udvalgsformand. Der kan for det foreliggende spørgsmål opstilles tre situationer:

- a. Udvalget beslutter at vælge en ny formand pr. en nærmere fastsat dato. Denne beslutning må indebære, at den tidligere udvalgsformand må anses for fratrådt pr. samme tidspunkt.
- b. Udvalgsformanden er midlertidigt fraværende i en periode, og udvalgets eventuelle næstformand overtager automatisk formandshvervet, indtil udvalget måtte beslutte at vælge en ny formand. I denne situation vil vedkommende udvalgsformand ikke kunne betragtes som fratrådt.
- c. Udvalget vælger en midlertidig formand. Hvis udvalget hermed har besluttet, at den fraværende udvalgsformand kan genindtræde i formandshvervet, når vedkommende ikke længere har forfald, vil vedkommende heller ikke i denne situation kunne anses for fratrådt. Omgør udvalget på et senere tidspunkt sin beslutning om, at vedkommende kan vende tilbage som udvalgsformand, må vedkommende anses for fratrådt på tidspunktet for denne beslutning.

Der henvises til kommentaren til ksl. § 22 med note 2.

3. Ophør af vederlag og ret til efterløn

Af § 30, stk. 1, i bekendtgørelse om vederlag, diæter, pension mv. for varetagelse af kommunale hverv (vederlagsbekendtgørelsen) fremgår, at bl.a. udvalgsformandsvederlag, jf. § 7, stk. 2, ophører med udgangen af den måned, hvor den pågældende fratræder det enkelte hverv eller i en uafbrudt periode på 3 måneder ikke har varetaget dette.

Af § 11, stk. 1, i vederlagsbekendtgørelsen følger, at der ydes efterløn til en udvalgsformand, der ophører med hvervet efter mindst ét års uafbrudt vederlæggelse som formand for et stående udvalg.

Efter § 11, stk. 2, i vederlagsbekendtgørelsen udgør efterlønnen et beløb, der for hvert påbegyndt hele år svarer til 1 gang det sidst ydede månedlige udvalgsfor-

mandsvederlag. Efterlønnen forfalder til udbetaling den 1. i måneden efter, at hvervet fratrædes, og kan højst udgøre 3 gange det sidst ydede månedlige vederlag.

Af § 11, stk. 3, følger endvidere, at der ikke ydes efterløn, hvis den fratrådte udvalgsformand tiltræder som formand for et andet af de i §§ 7, stk. 2, og 15, omhandlede udvalg, hvor hvervet som udvalgsformand ligeledes er særskilt vederlagt, eller vælges til et af de i § 19 nævnte hverv. Tilsvarende gælder, hvis den fratrådte udvalgsformand tiltræder som formand for et særligt udvalg af midlertidig karakter i et regionsråd, hvor hvervet som udvalgsformand er særskilt vederlagt, eller vælges som regionsrådsformand.

4. Indstilling

Det indstilles, at følgende oplyses til Frederiksberg Kommune:

- Hvis der vælges en ny formand i udvalget, vil den hidtidige formand for udvalget være at betragte som fratrådt udvalgsformandshvervet fra det tidspunkt, hvor der udnævnes en ny formand. Det er ensbetydende med, at den hidtidige formands vederlag ophører med udgangen af måneden efter § 30 i vederlagsbekendtgørelsen, og at pågældende har ret til efterløn i medfør af § 11 i vederlagsbekendtgørelsen. Efterlønnen forfalder til udbetaling den 1. i måneden efter, at hvervet fratrædes, og kan højst udgøre 3 gange det sidst ydede månedlige vederlag.
- Hvis den pågældende formand har midlertidigt forfald, og uden at udvalget vælger en midlertidig formand, og udvalgets eventuelle næstformand fungerer for denne, er pågældende formand med forfald ikke at betragte som fratrådt formandshvervet. Pågældende vil fortsat modtage sit formandsvederlag, indtil pågældende i en uafbrudt periode på 3 måneder ikke har varetaget formandshvervet. Herefter bortfalder vederlaget, jf. § 30 i vederlagsbekendtgørelsen. Spørgsmål om efterløn vil først blive aktualiseret på det tidspunkt, hvor udvalget måtte beslutte at vælge en ny formand for udvalget, og den hidtidige formand således må betragtes som fratrådt hvervet.
- Hvis udvalget vælger en midlertidig formand (som nærmere beskrevet i kommentaren til § 22 i KSL s. 218) og samtidig beslutter, at den hidtidige udvalgsformand kan genindtræde som formand, kan den hidtidige udvalgsformand ikke betragtes som fratrådt. Pågældende vil også i sådan en situation modtage sit formandsvederlag, indtil denne i en uafbrudt periode på 3 måneder ikke har varetaget formandshvervet. Herefter bortfalder vederlaget, jf. § 30 i vederlagsbekendtgørelsen. Spørgsmål om efterløn vil først blive aktualiseret på det tidspunkt, hvor den pågældende – efter at være vendt tilbage til udvalgsformandshvervet – på et senere tidspunkt fratræder, eller hvis udvalget træffer en beslutning om at udpege en ny permanent formand for udvalget omgør sin beslutning om, at vedkommende kan vende tilbage som udvalgsformand, og dermed må den hidtidige formand således betragtes som fratrådt.
- Det følger af § 11, stk. 1, i vederlagsbekendtgørelsen, at efterlønnen beregnes på grundlag af den periode, man har modtaget vederlag som udvalgsformand. I de to sidstnævnte situationer vil der således kunne være en periode, inden udvalgsformanden endelig fratræder fra hvervet, der ikke "tæller med" ved beregningen af efterlønsperioden.

5/10-2011: Godkendt af [REDACTED] og HBT.

Dette oplyst til Frederiksberg Kommune d. 5. oktober 2011 af [REDACTED].

Oplyst i tilknytning til situation 1 (hvor der vælges en ny formand), at reglerne ikke afskærer udvalget fra på et senere tidspunkt at træffe beslutning om at vælge den forhenværende udvalgsformand på ny. Når den hidtidige udvalgsformand fratræder, og evt. stedfortræderen udpeges som ny udvalgsformand, vil den hidtidige udvalgsformand være fratrådt og vil herefter have ret til efterløn, jf. § 11 i vederlagsbekendtgørelsen. Den omstændighed, at den forhenværende udvalgsformand på et senere tidspunkt måtte vende tilbage og blive valgt af udvalget som udvalgsformand på ny, ændrer ikke herved.